

Het Permekemuseum is terug. En hoe!

Na drie jaar renovatiewerken is het zover. Het Permekemuseum opent opnieuw de deuren voor het publiek vanaf 29 maart. Wie Permeke zegt, zegt Jabbeke en omgekeerd. Hier woonde Constant Permeke (1886 – 1952) een 20-tal jaren. Geboren in 1886 te Antwerpen, verhuisde hij in 1892 met de ganse familie naar Oostende. Hij zou er blijven wonen tot het einde van de jaren 1920 met, tijdens de oorlogsjaren, een kleine tussenstop in Engeland. Vanaf 1929 vinden we hem in Jabbeke: hij is er blijven wonen tot aan zijn dood in 1952.

“Een nieuwe verhaal over de verbondenheid tussen mens en natuur, over humanisme, over een vrijgevochten geest, over de evolutie van een jong, veelbelovend talent tot een internationaal erkende kunstenaar, toen en vandaag nog altijd.” Dominique Savelkoul, directeur Mu.ZEE en Permekemuseum

Inne Gheeraert, coördinator-curator van het Permekemuseum vat het als volgt samen:

Constant Permeke is een belangrijke modernistische kunstenaar die in de loop van zijn leven erg geprezen werd. Hij genoot succes in eigen land en ver daarbuiten. Als jonge kunstenaar sloot hij zich aan bij de progressieve kunststromingen die op dat moment ontkiemden in Brussel en Parijs. Hoewel zijn werk doorgaans tot het expressionisme wordt gerekend, koos Permeke voor een heel eigenzinnig en origineel traject gedreven door een diep humanisme.

Constant Permeke was dus zo veel meer dat de schilder van boeren en vissers in donkere, sombere kleuren. Het museum wil deze eenzijdige blik op de kunstenaar doorbreken en zijn internationaal belang aantonen. De kunstenaar stond immers met een voet in het Europese modernisme en met de andere in de traditie van onder meer Rembrandt, Rubens en Van Gogh. Het Permekemuseum wil nu uitgroeien tot het kenniscentrum rond Constant Permeke, waar het archief en de kennis rond de kunstenaar worden samengebracht om academisch onderzoek te stimuleren.

Voor Permeke waren kunst en leven nauw met elkaar verbonden. Zijn oeuvre zindert van levenslustige, rauwe energie, maar ademt ook weemoed. Zijn aandacht ging naar authentieke menselijke thema's en naar de verbondenheid van mensen onder elkaar en met de natuur. In zijn vele landschappen en zeegezichten neemt de natuur het volledig over. Meer nog dan over het onderwerp ging het voor Permeke over het spel en het proces bij het creëren, de zoektocht en het experiment, het constant beslissen om door te gaan of los te laten. Hij wou risico's nemen en grenzen verleggen bij het kiezen van zijn technieken, materialen en formaten, die hij als collages samenbracht. Volledig in de lijn van het modernisme, zocht hij hoe hij zijn beeldtaal telkens opnieuw kon uitvinden.

Het Permekemuseum biedt een permanente inblik op een aantal treffende onderwerpen uit Permekes leven en werk. Er worden verhalen verteld met kunstwerken,

gebruiksvoorwerpen, archiefmateriaal, foto's en films. Jaarlijks zullen er twee tentoonstellingen plaatsvinden in het vernieuwde beeldhouwatelier, met kunstwerken uit de collectie van het museum en met bruiklenen van privéverzamelaars en internationale musea. De wintertentoonstellingen staan telkens in het teken van het onderzoek rond Constant Permeke en het modernisme. De zomertentoonstellingen brengen de kunst van Permeke en andere kunstenaars (uit verschillende periodes) samen in een intrigerende en vernieuwende dialoog.

Tijdens de verbouwwerken werd een oproep gelanceerd naar mensen die Permeke nog gekend hebben. Zeven bijzondere getuigenissen werden opgenomen en verwerkt in de nieuwe presentatie van het woonhuis.

Samen met de heropening van het Permekemuseum opent de allereerste tentoonstelling Constant Permeke in tegenlicht. De tentoonstelling biedt een verrassende kijk op een dertigtal in het oog springende kunstwerken van Constant Permeke, die zijn verscheidenheid en zijn grensverleggende karakter bevestigen. Het nodigt bezoekers uit om vanuit nieuwe inzichten de kunst van Permeke te benaderen. Voor deze tentoonstelling werden uitzonderlijke bruiklenen toegestaan uit private collecties en (inter)nationale musea. (Permekemuseum, 29 maart – 3 november 2024)

De geschiedenis van de woning in een notendop

Architect Pierre Vandervoort ontwierp het plan voor het landhuis *De vier winden* in 1928 in nauw overleg met Permeke. Het werd een heel vernieuwende woning, in een functioneel modernistische stijl, imposant uitrijzend boven het wijde polderlandschap. Vandaag wordt dit woonhuis beschouwd als een schitterend voorbeeld van de moderne bouwstijl uit jaren 1930. Het was de plek waar hij zijn vrienden en collega-kunstenaars ontving en waar een groot deel van zijn kunstwerken ontstond. Het was de wens van Permeke bij zijn dood het woonhuis om te vormen tot een museum. De Provincie West-Vlaanderen kocht het huis en de tuin en gaf gehoor aan de wens van Permeke. In 2018 kwam het domein in handen van de Vlaamse Gemeenschap. Het Permekemuseum vandaag bevat het familiehuis, het schildersatelier en het beeldhouwatelier. Het is omringd door een uitgestrekte tuin. De volledige museumwerking wordt behartigd door het team van het Permekemuseum, onderdeel van Mu.ZEE vzw.

Over de renovatie

De renovatie werd uitgevoerd en gefinancierd door de Vlaamse Overheid, eigenaar van het gebouw. Vooral het beeldhouwatelier is onder handen genomen. Het is grondig geïsoleerd en voorzien van een hedendaags klimaatsysteem voor musea. Ook het beveiligingssysteem op het domein en de rolstoeltoegankelijkheid – daar waar het kon – zijn aangepast. In het woonhuis werden ruimten open gemaakt, waardoor het licht alom aanwezig is.

Het Permekemuseum ontving ook een uitgebreide subsidie van Toerisme Vlaanderen binnen het *relanceproject Vlaamse Meesters* voor de nieuwe inhoudelijke en publieksvriendelijke invullingen en de heraanleg van de tuin.

Met de steun van Toerisme Vlaanderen behoort het Permekemuseum nu echt tot de absolute top op het vlak van bezoekersbeleving, digitalisering en vergroening, zegt de Vlaamse minister van toerisme. Het museum kreeg niet alleen een nieuw jasje; ook inhoudelijk werd er heel wat diepgang toegevoegd. De website kreeg een grondige opfrisbeurt, waardoor de collectie online te bekijken valt. Het museum wordt ook wat groener en krijgt straks nog zonnepanelen. Maar de kers op de taart is toch wel de prachtig heraangelegde tuin, met zitbanken én een digitale wandeling. Die tuin is trouwens niet enkel open voor bezoekers,

maar ook voor de omwonenden. Opnieuw dus een heerlijke plek, waar onze filosofie van Reizen naar morgen tot leven komt.

Een tuin met een museum

Samen met de ecologische organisatie *Plant en Houtgoed* en in nauw overleg met *Regionaal Landschap Houtland en Polders* werd ook de tuin omgedacht. Authentieke elementen, zoals het verzonken gazon en de omhaagde bomenlaan geïnspireerd op de *Arts and Crafts*, worden gekoesterd en gerestaureerd naar archieffoto's van Permeke. De zorg voor de tuin wordt radicaal ecologisch met aandacht voor meer biodiversiteit. Het is een tuin van de toekomst dus, met een experimentele en vooruitstrevende insteek, wat eigen was voor de kunstenaar Permeke. De gemillimeterde grasperken werden vervangen door bloemenweiden, fruit- en notenbomen. Er werd gekozen voor een ecologisch maaibeheer i.s.m. de land- en tuinbouwschool van Oedelem. Er zullen ook een participatieve projecten plaatsvinden met scholen en buurtbewoners. Tijdens de openingsuren van het museum is de tuin vrij toegankelijk voor iedereen, ook al bezoek je het museum niet. Men kan er verpozen en genieten van de biodiverse natuur, elkaar ontmoeten, samen picknicken.

Voor de bezoekers – jong en minder jong

Er wordt een digitale wandeling voorzien in en rond het museum. Alle informatie zal beschikbaar zijn in vier talen.

Ook *Studio Permeke* opent opnieuw de deuren en zet de kunst-educatieve werking verder die voor de verbouwingswerken al erg gegeerd was. Workshops voor scholen, vakantiekampjes, gezinsworkshops, verjaardagsfeestjes, opleidingen voor leerkrachten en andere activiteiten gaan opnieuw door in het sfeervolle atelier van Permeke en in de prachtige tuin.

Een nieuwe publicatie

Met de heropening van het Permekemuseum verschijnt er, dertig jaar na het naslagwerk van WVdB, een nieuwe publicatie bij Hannibal Books.

Dit collectieboek is prachtig geïllustreerd met tientallen schilderijen, beelden en tekeningen. De vele archieffoto's bieden een diepgravende kijk op het leven en werk van de meester. Met verhelderende essays en literaire bijdragen van Jan Ceuleurs, David Van Reybrouck, Inne Gheeraert, Franz.W. Kaiser, Felipe Martinez Sevilhano, Anneleen Cassiman, Lise Vandewal, Daniël Rovers, Inneke Schwickert en Wendy Van Hoorde. Verkoopprijs: €39,95

CONTACT

Permekemuseum maak deel uit van Mu.ZEE vzw in Oostende

Alle praktische info, openingstijden en sluitingsdagen, tickets: www.permekemuseum.be

Info, aanvraag geleide bezoeken, *Studio Permeke* info@permekemuseum.be

059 24 21 91

Contact pers: colette.castermans@muzee.be

**permeke
museum**

Met de steun van

Mediapartners

knack **LE SOIR**